

litari. Inde partem equitatus, atq; ferentarios prædatum misit. Sallustius Catilinæ bello. Postquam eò uentum est, unde à ferentarijs prælia committi possent. Verum est telum breue, & acutum. Sallustius historiæ libro tertio. Saxa q; ingentia, & axe iunctæ trabes per pronum incitabantur, axibusq; eminebant in modum ericij militaris ueruta binum pedum. Varro *ὄρος πρὸς λόφος*. Acerbus, qui tibi nihil mali fecit uerutus ob artem præclaram. Cætra fastum breue. Virgilius libro octauo. Lenas cætra tegit. Peltæ scuta amatonica. Virgilius æneidos libro primo. Dicit amaconidum lunatis agmina peltis. Cætra tela galliarum. Virgilius lib. ix. Alpina coruscant cætra manu. Varro de uita populi Romani libro tertio. Qui gladijs cincti sine scuto cum binis cætris essent. Falarica telum maximum. Virgil. æn. lib. ix. Sed magnum stridens contorta falarica uenit Fulminis acta modo. Ennius. Quæ ualide ueniunt falarica missa, & dictum hoc genus teli à falis, id est turribus ligneis. Sparus telum a greste. Virgil. lib. xi. Agrestesq; manus armat sparus. Varro Melea gry. Aut ille æruium, qui uolabile currens sparo secutus est, tragula uel trajit. Sisenna historiæ libro tertio. Sparis, ac lanceis eminus peterent hostes. Balistæ saxa maioræ, & grauiora, quibus iaciuntur. Luolius lib. xxvii. Quid sit balistæ iactis centenarias. Sisenna historiæ libro quarto. Balistas quatuor talentarias. Venabulum uenantium telum latissimum à cæteris aciei longissimæ. Virgilius libro ix. Supra uenabula fertur. Varro *ὄρος πρὸς λόφος*. Nempe suis saluaticos in montibus sectarijs uenabula aut æruos. Contihastæ longiores, & robustæ. Virgil. lib. ix. Ac duris detrudere contis. Manipuli sunt manus militum, uel collecti uiri. Sisenna historiæ libro tertio. Conuictus tamen & tempora singula constituit, & sicut steterat, manipulos obuertit iussit. Idem libro quarto. Materet grauiæ bellicæ manipulorum. Lancea, Sisenna historiæ libro tertio. Gallia materibus sani lanceis confingunt. Idem libro quarto. Alij materibus aut lanceis tamen medium perturbant agmen. Malleoli manipuli spartei picæ contecti, qui incansi aut in muros, aut in testudines iaciuntur. Sisenna historiæ libro quarto. De quibus partim malleolos, partim fa-

scas sarmentorum incensos supra uallum frequentes.

Cataphractæ. Sisenna historiæ libro quarto. Custodiæ in muros statuuntur cataphractarum. Sallustius historiæ libro quarto. Qui prægredebantur equites cataphracti ferrea omni specie. Falces, & harpagæ armorum genera uiciorum oppugnationi apta. Sisenna historiæ libro quarto. Falces iniectas communiunt puteos propius collocatis harpagis, deiçant. mittunt è turribus. Ansatæ iaculamenta cum ansis. Ennius libro quinto. Ansatas mittunt è turribus. Corisca leue missile in modum sagittarum. Virgil. Coriscæq; leues humeris, & letifer arcus.

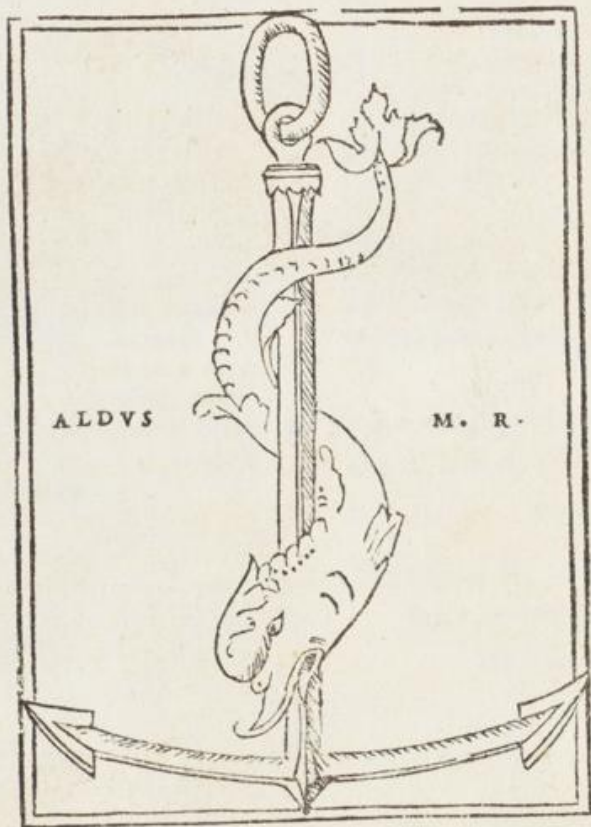
DE PROPINQUITATE.

CAESARES DICTI, qui cæsa matre nascuntur. Agrippæ, qui cum labore matris eduntur, hoc est per pedes contra naturam, nõ per caput, quasi ab ægro partu. Vopiscus qui ex duobus conceptis, uno abortu excluso, ad partum legitimum deducitur. Glos appellatur mariti soror, atq; eadem fratris uxor. Leuir dicitur frater mariti, quasi lenus uir. Fratris appellatur fratrum inter se uxores. Amtini fratrum maris, & faminæ filij. Patruales marium fratrum filij. Consobrini ex duabus editis sororibus, quasi consororini. de quibus exempla multa sunt in antiquis authoribus, & maxime in Afranio, & iuris uetustissimi scriptoribus. ΤΕΛΟΣ.

30 a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z
A B C D E F G H I K L M N O P Q R S
T V X Y. Omnes sunt quaterniones.

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI, ET ANDREAE SOCERI M. D. XIII.
 MENSE NOVEMBRI.

De modo legendi scripturae Hebraicae: et dispositione linguae hae ad Hebraeam,

Sacras litteras Hebraeorum debita pronuntiatione pferre volens litterarum & punctorum notitia habere necesse est. Redditur enim aliis in ea lingua multis quibus legendi difficile. Tanta est punctorum multa & diversitas dicitur. Et alii supra litterarum figunt: aliqua infra: nonnulla inter litteras conduntur. Leguntur ita et aliqua: aliqua vero pertractantur intracta. Accedit etiam dispositio litterarum in litteris singulis & multis: dispositio vero non nisi natura inclinatam esse non multa habet gravio optime legendi labor occurrat.

De litterarum hebraicarum numero figuris & ordine

Litterarum Hebraicarum numerus 27 figurarum sunt sive characteres tres sunt. 27. Quibus non sunt duplices Caph Mem Nun pbe zadek. Alii non scribuntur per litteras principia: medietate: alii fines. Litterarum autem figurarum secundum consuetudinem scribendi modum sunt hec.

Adextera sinistram leguntur & scribuntur Hebraei.
 Aleph Beth Daleth Gimel Mem Nun Samach Nun Mem Mem Lamed Chaph Caph Zadek
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

thau Sin Res Caph Zadek Zadek Fe pbe
 ת ש ר ק ז א ב פ כ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Quibus litteris consonantes sunt. non vocales: et cum punctis quibus iunguntur syllabas constituunt. et preterea
 Est etiam harum litterarum multi dicitur. Quibus non habentur figurarum dicitur tunc sunt obsequant: ponuntur namque in dictionis initio: sive in fine summa quadam significatio. Alii autem litteras non tamen in principio & fine locantur.

Quintupliciter et pronuntiantur: iuxta quibus correptione in instrumentorum vocis officia.

Sunt namque quattuor quarum proloquuntur gutturis motionem regunt. ut sunt hec ק פ ת נ. unde & gutturales dicuntur.

Sunt ite quattuor palati contactu exigentes ק כ ב ג. Tertio linguae motu formantur. Quarum quibus assignantur harum dictionum monstrat ק ט ל נ.

Quatuor sunt non nisi dicitur usu formabiles: dicitur quibus ס ט צ ד כ.

Demum quattuor sunt labijs verbes. ut ק פ ת נ. Unde plerumque solet contingere alteram omnino scribere per alteram: immo tamen dictionum prolatio alterata.

Redditur et duarum litterarum sonus navium obstruuntur pferri. ut sunt Mem & Nun.

Est etiam litterarum inequalis conditio. Sunt namque radicales vel fundamentales aliquibus: et alii serviles & radicales inveniuntur. Ad quod evidenter fructum est.

Omnis fere Hebraici finitio dictionum primitivas monasillas est: vel bisillas. Omnes est dictiones duabus litteris scribi solere: vel tribus: raro quatuor: rarisime quibus sed ab Hebraeorum doctoribus ob nimiam paucitatem minime computatur. Hi sunt figurarum litterarum quae in primitiva dictione scribi solet tamen radicales vel fundamentales: quae autem gratia coniugationum declinationum ad compositionem per typum apponuntur serviles dici possunt.

Attamen sunt xij litterae quae sic sunt radicales ut nunquam scribuntur. Quarum sunt hec dictiones signa ק ר צ ד ע פ צ ק ר ש ת. que a suo primario propter nul-

lam coniugationem quomodo non valeant referari, Sunt inter xij. que sic plerumque serviant. ut pro tempore et radicales existat. ut sunt earum hec signa ק ר צ ד ע פ צ ק ר ש ת. Inter quas alii soli in initio dictionum serviles se exhibent: ut sunt ש ל ב נ. Alique super hoc & fini adijciuntur ut sunt hec ק ר צ ד ע פ צ ק ר ש ת.

Sunt praeterea nonnulla litterarum quae se subsequentes in eadem vel distinctis dictionibus litteras attenuant: aut tunc pronuntiationi faciunt. ut sunt ק ר צ ד ע פ צ ק ר ש ת. Quarum tres ille ק ר צ non tamen in principio a medio quae fine constituit hae faciunt. Quae in fine tamen locata postposita litteras reddit tunc pronuntiationem.

Hebraei est instar latinorum & grecorum iuxta litterarum ordinem numerum signa textu solent. Unde primi quae litterae per digitum sequentibus ob loco artificiose utuntur. quae una altera connotatio numerus compositis resultabit.

De conditione et ordine punctorum, Hebraei non solum in sacris eorum codicibus de canone Bibliarum talium punctorum annotationem exactam usum habent. Alios autem eorum libros non punctatos: non nisi requisita consuetudine legendi ex sacris voluminibus legere possunt. Quae quibus volens illius linguae peritia adipisci: ex solis legit codicibus cognoscere possunt.

Sunt autem punctorum duo genera. Aliqua vocalium vires habentia: cum litteris quibus iunguntur syllabas constituunt. Et sunt ix.

Alia sunt non quidem ad omnium vocalium litterarum potentiam: sed alio quodam modo litterarum qualitates immutata. Et id dupliciter. Vel non litterarum voces mutant naturales: vel per se stare ostendunt. Unde non puncta sed litterarum signa veniunt nuncupata.

Hec distinctas solum locorum puncta est rapida. Ita namque punctum figuram diversis in litteris. vel etiam iuxta eandem diversis modo locatu diversa figurare solet.

De Vocalibus punctis. Vocalia puncta sunt dupliciter. Simplicia: eorum sunt ix. Composita: tria.

Dicitur simplicia quia unius vocalis significatiua. Primum punctum patafah vocatur. et infra litteras ponitur talis figura — frans litterarum cui iungitur a clarum. vel e

mo deflecti. ut sic
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Secundum punctum Cometz vocatur. talis figurarum — significans a Suevo: quod inter a clarum & o medium profertur. possit quibus nostris litteris ut in prescripto alphabeto, litteras non eodem sono pferantur.
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Tertium punctum Zere dicitur in huiusmodi figuratum. Deflectens sibi supposita litteras i est obscurum: et proprie pronuntiationem sic quae per scribi nostris litteris.
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Quartum est Segol. tribus punctis taliter — dispositis constitutum: deducens litteras supposita in e clarum. vel suevo. Sic scribitur.
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Quintum Schewa dicitur sic figuratum: frans e breve quod in iudei legunt medium inter o et e pronuntiationem. De quo singularis regula. et scribitur. te he ze ve he de ge be e
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Sextum dicitur Hirik: uno puncto infra litteras figuratum: quia et ad i vocales contrahit sicut sequitur.

patafah

Cometz

Zere

Segol

Schewa

Hirik

אבגדהו זח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Holem

Septimū holem dicitur signatū omni puncto supra hōz ad si-
mstrā eig-frans o. ut hic. o. to ho zo no ho do so hu o

Schurick

Octavū ē Schurick / tribus punctis infra hōz sic ordinatū...
Et frat vocale quāda hōz int' o et i. medio modo se ha-
bentem. scribit aut sic, hu zu vū hū dū gū bū ū

Melupim

Nonū punctū ē Melupim omni inter vau hōz tm collo-
catū faciēs cū eadē vocalēz dot sic. du gu bu u

Vnde notes / oēs punctos vocales infra hōz ponēdos. p' hōle
sup' ad hōz simstrāz. et Melupim int' vau hōz collocatū.

Punctū Scheua suspensū singulares apud nos
habet regulas.

Prima. Ipm sub prima dictionē hā positū pro e breui le-
gendū est. ab almanis at ob nimia breuitatez q' insen-
sibi pronūciat. ut hic פנני

Secūda. Ipm punctū scheua int' duo puncta pot' nō tāgit. sed
illabz finē indicat. sicut in hac dicit פנני

Dogesch p' sit infra
in hōz fig' p' 3

Tercia. Si hā omnia duabz expallere ppter Dogesch i ea
positū. locetur scheua z hor i d'ois medio legitur illud
punctū ac si sub duabz ponētur. Tunc .n. sub pma pot'
nō tāget. sub scda vō pro e breui legētur. ut videri
p' in hac dicit פנני que mibbene nō mibbene / nec
mibbene legitur

Quarta regula. Si qn dūz hōz eiusdē spci imē^{te} collocet.
sub quarū prima ponat scheua / sub alia c'ntur /
פנני / Scheua pro e breui tāgat / alterū p e lozo.
Si autē nō sūt siles / et sub eadē q' libz scheua pot' pma
nō tāgitur / s' p'iozis silbz finē facit. sicut i scda regta
dutu fuerat. scdm vō pro e breui legētur.

Exemplū pmi פנני que dicitio iechonnoho legē?
scdi פנני que nichretsu nō nichretsu legitur

Sat de punctis simplicibus;

De punctis compositis

hatephpatfah

Punctozū compositorū sūt tria. Primm vocatur ha-
tephpatfah. compo^{tu} ex hateph. i. scheua / z patfah. sic
figatū :

hatephrometz

Scdm hatephrometz vocatur sic figatū :
Terciu hatephsegol. sic figuratū : ..

Hos aut compositos apices legentū discordia aduēit.

Hactenz de vocat' punctis

De Literarū Signis

Dogesch

Lvarū signa sunt q' tuoz. Primm Dogesch dicit?
et est punctū instar h'vrit / s' int' hōz clauditur.
Vnde si fuerit positū in hōz פנני indicat eas p-
nūciari debere natura^{ly} voribz. In alijs aut hōz si a-
liq' pot' iuenit i me^o dicitōis frat geminā eē legē.
das, In p^a at hā / q'uz at sit / positū Dogesch / vult eā
dūrig eē p'ncipiand / nō geminari. z nūq' positū i hōz
quitturalibz recipit. nec est i hā Res: cū eadē gemari
nō pnt.

Aduertendū in hā vau d'ne pmi Dogesch / z melu-
pim Si p'eer punctū in vau clausū nullū ali p'ur-

tu vel signū eadē aduēiat / punctū illud mellup
est: et deflat' in ū vocalēz. Sicut cū eadē p'ur
aliud punctū supra vel infra hōz collocetur De
gesch est. et reddid' hā duplex.

Secundū hvarū signū ē Rapphe instar puncti p
fah tamē ponit' sup' hōz Sicut at sub se lon-
tā tenuē explicanda: sicut hic פנני.

Signatū at supra q' tuoz has hōz פנני mut-
tat natales earū voces / quidē in ch. ut פנני
chal. z in f multū tenuē. sic greci berha pro
nūciare solet. z in ph vel f dūru. z in s bla
Rapphe at sup' vau z positū in f est mutat' vō
in consonatē.

Terciu signū hvarū dicit' famin
Quartū vō Schmol. Et abo sup' hōz פנני schim h
poni velut holem. Vnde si ad dext'z partē sup'ioz
locatū fuerit: vō hā Schim sch: Si at ad simstrā
caput collocatū fuerit vō s dūru. sicut Sam
Schmol famin

Est p'ceda signū q' dda ali^o vel punctū in sola hā
nō vel subtz locabile. qd Mappict vocat. nō
hō nota / s' pot'z sca^o vel sine.

Aduertendū p'ceda nulla illarū vj. hvarū פנני
פנני q' modo nō punctata sup'iozibz punctis
legi / vobūq' ponat. Pat' i h' regta exceptoz
i hōz ioto et vau. P'imo. si p' ioto in fine
dicitōis potur / atq' imē hā quis est ponat' pū
Cometz / patfah. vel holem dicitā / tū- et p' ioto
tangit'. Sicut ioto tāgit' i fine si penultima
fuit punctata mellupim.

In hā vau pat' excep' qn in hac dicitōe septi
vau i fine pot' / si p'cedens imē sit hā ioto
si ipi vau scheua fuerit anotatū ut hic פנני
Et si vau in fine sine p'cedet ioto lorū fuerit
legit' pro f in p'cto ut פנני: nisi punctū
alio puncto a scheua: tunc em' fm puncti exig
legi oportz. ut hic פנני

Tandē d' h' nō ē negligēd / quūz hā hōz vel
vltio lo^o ponit' / easq' imē patfah p'ced' / q'uz
vocal' p'cedē locē / citiq' vocal' a q' aspiratiōis
illarū sōng audiri d' / ut hic פנני nō ē
zuba / s' vnah legitur.

De legendi modo dicta sufficiant.
Restat de modo intelligendi:
de quo suis p'fessoribz curabit.

שועתנצרי מלך יהודים

Titulus triumphalis:—

